

YASHIL

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№10

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB[®]
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

OpenAIRE

ROAD

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

BASE

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

Crossref

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 338 sahifa.

E'lon qilishga 2025-yil 1-oktyabrda ruxsat etildi.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukhonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyeich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

QAYTA TIKLANUVCHI YASHIL ENERGIYA: BARCHA UCHUN MUHIM MASALA.....	13
Muxiddin Kalonov	
MOLIYAVIY INNOVATSIYALAR: IQTISODIY MOHIYATI, QO'LLANILISHI VA RIVOJLANISHI.....	19
Quliyev Begimqul Melikovich	
SAVDO KORXONALARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA STATISTIK TAHLIL USULLARIDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI.....	24
Sabirova Oysuluv Shonazarovna	
KORXONANING MEBEL MAXSULOTLARI BOZORIDAGI O'RNINI KENGAYTIRISH USULLARI	30
Musayeva Shoirazimovna	
IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDA INVESTITSIYA KO'RSATKICHLARI TIZIMINING FUNKSIONAL JIHATI.....	35
Alabayev Sobitxon	
MAMLAKATIMIZDA MAHSULOTLARNING MUVOFIQLIGINI BAHOLASH AMALIYOTI.....	40
Zakirov Ansabxon Akaidinovich	
ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ЗЕЛЁНЫХ ОБЛИГАЦИЙ В УЗБЕКИСТАНЕ.....	48
Саидахмедова Аида Мирзаевна	
KORXONALAR FAOLIYATIDA DEBITOR VA KREDITOR QARZDORLIKNI BOSHQARISH	55
Mirzayev Ozod Furkatovich	
AHOLI PUL DAROMADLARI VA HUDUDIY IQTISODIY RIVOJLANISH KO'RSATKICHLARI O'RTASIDAGI EKONOMETRIK TAHLIL.....	59
Qodirov Farrux Ergash o'g'li	
BUDJET RESURSLARI SHAKLLANISHIDA HUDUDNING SOLIQ SALOHİYATINI OSHIRISH VA MOLIYAVIY BARQARORLIK.....	64
Yuldashev Adhamjon Axadjonovich	
SANOAT KORXONALARI IQTISODIY RIVOJLANISHI TUSHUNCHASIGA NAZARIY YONDASHUVLAR.....	69
Muydinov Xusniddin Nuriddin o'g'li	
МЕТОДИКА УПРАВЛЕНИЯ ФИНАНСОВЫМИ ПОТОКАМИ В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНЧЕСКОГО УЧЕТА	73
Минутдинова Лилия Тагировна, Машарипов Озод Алимович	
ГАРМОНИЗАЦИЯ НАЦИОНАЛЬНЫХ СТАНДАРТОВ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН В СООТВЕТСТВИИ С МСФО	78
Абдужалилова Дилноз Абдусаттаровна	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR YORDAMIDA SMART TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING DOLZARBLIGI	84
Sobirjonov Muxiddin Toxirjon o'g'li	
TO'LOVGA QOBILIYATSIZLIK HOLATIDAGI KORXONALARDA TUGATISH BALANSINI TUZISH.....	90
Nabiyev Gofurjon Nosirjon o'g'li	
O'ZBEKISTON SANOATINING "YASHIL" IQTISODIYOTGA O'TAYOTGANLIGI: IMKONIYATLAR VA CHEKLOVLAR	96
Habibullayev Oybek Asliddin o'g'li	
YASHIL IQTISODIYOT KONTSEPTSIYASINING EVOLYUTSIYASI VA ILMIY-NAZARIY YONDASHUVLAR.....	102
Allayarov Suxrob Rustamovich	
O'ZBEKISTONDA TO'G'RIDAN-TO'G'RI CHET EL INVESTITSIYALARINING MILLIY IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDAGI ROLI	107
Raxmatov Adxam Itolmasovich, Boynazarova Matluba Xatamovna	

HUDUDIY IJTIMOY TENGLIK VA QASHSHOQLIKNI YUMSHATISHDA MEHNAT RESURLARI OMILLARI.....	114
Durumov Temur G'olibovich	
TRANSPORT TARMOG'I VA MILLIY IQTISODIYOTNING ASOSIY TARMOQLARI O'RTASIDAGI BOG'LIQLIKNI MODELLASHTIRISH (SURXANDARYO VILOYATI MISOLIDA)	121
Turayev Baxtiyor Ergashevich, Aymatov Sirojiddin To'raqul o'g'li	
РОЛЬ ЭНЕРГЕТИКИ В ФОРМИРОВАНИИ УСТОЙЧИВОГО РОСТА ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАНА.....	134
Нигматуллаева Гулчехра Нуруллаевна	
O'ZBEKISTONDA OLIY TA'LIM BOZORINING RIVOJLANISH TENDENTSIYALARI VA UNDA SIFAT MENEJMENTINING ROLI.....	139
Yuldashev Iskandar Bahromovich	
YER QA'RIDAN FOYDALANUVCHILARGA SOLIQ SOLISHNING NAZARIY ASOSLARI.....	145
Zoxidov Ismatjon Yunusjon o'g'li	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA TURIZM INDUSTRIYASIDA INNOVATSION BIZNES-MODELLAR.....	151
Shaxinabonu Choriyeva	
AVTOTRANSPORT – EKSPEDITSIYA XIZMATLARI BOZORIDA MARKETING KONTSEPSIYASI	157
Ergasheva Mukhabbat Abdusamatovna	
“YASHIL” ENERGIYA ISHLAB CHIQUVCHI KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI SOLIQQA TORTISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	163
Toshtemirov To'liqin Toirjonovich	
DAVLAT IQTISODIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA SIYOSIY INSTITUTLARNING ROLI VA UNI KUCHAYTIRISH MEKANIZMLARI.....	166
O. Nurmuradov	
TIJORAT BANKLARIDA RAQAMLI BANK TEXNOLOGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH ASOSLARI	171
Meyliqulov Shaxboz Xolmamat o'g'li	
СВЯЗНОСТЬ НАЦИОНАЛЬНЫХ И РЕГИОНАЛЬНЫХ СТРАТЕГИЙ В УЗБЕКИСТАНЕ: ВЫЗОВЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ.....	176
Ташматов Гайрат Ровшанович, Содиков Авазбек Мадаминович	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI TURIZM SOHASINI RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI.....	183
Zarikeyeva Miyasar Maratovna	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA RAQAMLI IQTISODIYOTNING RIVOJLANISH TENDENSIYASI.....	187
Saidrahmatova Zuhaxon Saidazim qizi	
O'ZBEKISTON KONCHILIK SANOATI KORXONALARIDA INVESTITSION JARAYONLARNI BOSHQARISH VA INNOVATSION XAVFLARNI KAMAYTIRISH STRATEGIYALARI	192
Kurbanova Mehriniso Nematjanovna	
O'ZBEKISTONDA QULAY INVESTITSIYA MUHITINI SHAKLLANTIRISH MUAMMOLARI.....	196
Xuramov Zafar Rajabaliyevich	
PAXTA-TO'QIMACHILIK KLASSTERLARIDA XOMASHYO TA'MINOTI BARQARORLIGINI TA'MINLASHNING XORIJ DAVLATLAR TAJRIBASI.....	201
Zakirov Abduazim Abdurashidovich	
НОВЫЙ ЭТАП ПРИМЕНЕНИЯ РЫНОЧНЫХ МЕХАНИЗМОВ В ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.....	206
Махкамов Ибраим	
O'ZBEKISTONDA SUG'URTA BOZORINING RIVOJLANISH TENDENTSIYALARI.....	213
Kushmuradov Oman, Ismoilov Sherzod Ismoil o'g'li	
GLOBALIZATSIYA SHAROITIDA MILLIY IQTISODIYOT NAZARIYASI.....	217
Mo'ydinov Xurshidbek Abdullayevich	
DORIVOR O'SIMLIKLARNI QAYTA ISHLASHNING HOZIRGI HOLATI VA MUAMMOLARI	221
Usmonov Mirg'ulom Xoshim o'g'li	

BARQAROR IQTISODIY O'SISHGA YERISHISHDA SUN'IY INTELLEKT TIZIMLARINI QO'LLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILASHTIRISH (XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASI MISOLIDA)	227
Nasrulloev Hayotjon Xabibulloevich	
НЕЙРОИНТУИТИВНЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ И ЕГО РОЛЬ В УПРАВЛЕНИИ РИСКАМИ В БИЗНЕСЕ.....	233
Ягудин Дмитрий Рустамович	
RESURLARNI SOLIQQA TORTISH AMALIYOTINING XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI VA ULARNING MILLIY SOLIQ TIZIMIDA QO'LLASH MASALALARI	240
Nasimdjanoov Yunusjon Zoxidovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI UCHUN QO'LLANILAYOTGAN SOLIQQA TORTISH MEXANIZMLARI	246
Akbarov Akramjon Ibragimzhonovich	
TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARIDA "YASHIL" MARKETINGNI JORIY ETISHNING DOLZARB JIHATLARI	250
Bazarova Fayyoz Tuxtamurodovna	
INSON KAPITALI VA IQTISODIYOTNING RAQAMLI TRANSFORMATSIYASI.....	255
Muzaffar Raximov	
UY-JOY KOMMUNAL XO'JALIGINI INNOVATSION RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	259
Odamboyev Oybek Ravshanbek o'g'li	
INTERNATIONAL ORGANIZATIONS' APPROACHES TO ATTRACTING INVESTMENT IN HUMAN CAPITAL	268
Akhmadaliyeva Nikholakhon	
RAQAMLI PLATFORMALAR ORQALI KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI.....	273
Vohobov Hikmatillo Ma'mirjon o'g'li	
ФОРСАЙТ И ЭКОНОМИЧНЫЕ ИННОВАЦИИ КАК ДРАЙВЕРЫ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ТОРГОВЛИ САМАРКАНДА	280
Тохинова Гуллола Миркамолевна	
KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNI BOSHQARISHDA KASB-HUNAR TA'LIMI BITIRUVCHILARINING O'RNI	287
Toshpulatov Sherzod Xaydarkulovich	
DIGITAL TECHNOLOGIES IN ECOTOURISM: INNOVATIVE STRATEGIES FOR ADVANCING GREEN TOURISM	292
Barno Erkayeva	
AGROTURIZM SOHASINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	296
Baymuradova Iroda Shermamatovna, Mardonova Zarifa Numonjonovna	
DAVLAT BUDJET NAZORATI TIZIMINI RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI	301
B.Sh.Mirzayev	
YOSHLAR BANDLIGIDA KO'NIKMALAR NOMUTANOSIBLIGI MUAMMOLARI VA YECHIMLARI.....	307
Raxmatxo'jayev Axrorxo'ja Akmal o'g'li	
TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARINING EKSPORT SALOHİYATINI TAHLIL QILISH VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARINI BAHOLASH.....	311
Oqboyev Alisher Rasuljanovich	
РЕИНЖИНИРИНГ БИЗНЕС-ПРОЦЕССОВ И ИХ РОЛЬ В РАЗВИТИИ БАНКОВСКОГО БИЗНЕСА.....	317
Рахимходжаева Нодира Саидахраловна	
QISHLOQ XO'JALIGI TA'MINOT ZANJIRI JARAYONLARINING HOZIRGI HOLATINI TAHLIL QILISH.....	323
Ermonov Farrux	
O'ZBEKISTONDA RAQAMLI IQTISODIYOTNI SHAKILLANTIRISH JARAYONIDA MOLİYAVIY NAZORATNI INNOVATSION TA'LIM YO'NALISHLARINI YO'LGA QO'YISH ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	329
Turg'unov Bahtiyor Nuriddinovich	

MARKAZIY OSIYODA SUV RESURLARINI BOSHQARISH VA HAMKORLIKNING DOLZARB MASALALARI	334
Amanbaev Amanali Orazbaevich	

MARKAZIY OSIYODA SUV RESURLARINI BOSHQARISH VA HAMKORLIKNING DOLZARB MASALALARI

Amanbaev Amanali Orazbaevich

Qoraqalpoq davlat universiteti

“Iqtisodiyot va turizm” kafedrası dots.v.v.b.

ORCID: 0009-0001-7298-2440

Annotatsiya: Markaziy Osiyo mintaqasida suv resurslarining yetishmasligi, ularning notekis taqsimlanishi hamda transchegaraviy xarakterga ega bo'lishi iqtisodiy, ijtimoiy va ekologik barqarorlik uchun jiddiy muammolarni yuzaga keltirmoqda. Sovet davridan meros bo'lib qolgan suv taqsimoti tizimi bugungi kunda mustaqil davlatlar manfaatlari bilan mos kelmay, milliy ustuvorliklarning to'qnashuviga olib kelmoqda. Shu bilan birga, iqlim o'zgarishi, daryo oqimlarining qisqarishi va suv-energetika almashinuvidagi nomutanosiblik mintaqaviy barqarorlikka tahdid solmoqda. Ushbu maqolada mintaqadagi suv resurslarining holati, xalqaro huquqiy mexanizmlar, mintaqaviy hamkorlik institutlari hamda O'zbekistonning ichki siyosiy va texnologik islohotlari asosida integratsiyalashgan suv resurslarini boshqarish (ISRB) tamoyillari orqali barqaror hamkorlikni rivojlantirish istiqbollari tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: Markaziy Osiyo, suv resurslari, transchegaraviy suv boshqaruvi, mintaqaviy hamkorlik, Orol dengizi, integratsiyalashgan suv resurslarini boshqarish (ISRB), suv ziddiyatlari, ekologik barqarorlik, sug'orish texnologiyalari, xalqaro huquq, suv-energetika almashinuvi.

Abstract: The lack of water resources in the Central Asian region, their uneven distribution, and transboundary nature pose a serious threat to economic, social, and environmental stability. The change in the management system inherited from the Soviet era, the clash of national interests, and climate change are complicating regional cooperation. This article examines the state of water resources in the region, international legal frameworks, regional cooperation institutions, Uzbekistan's domestic political and technological reforms, and prospects for developing cooperation based on the principles of Integrated Water Resources Management (IWM).

Key words: Central Asia, water resources, transboundary water management, regional cooperation, Aral Sea, Integrated Water Resources Management (IWM), water conflicts, environmental sustainability, irrigation technologies, international law, water and energy exchange.

Аннотация: Центральноазиатский регион сталкивается с серьезной угрозой для экономической, социальной и экологической стабильности из-за нехватки водных ресурсов, их неравномерного распределения и трансграничного характера. Трансформация системы управления, унаследованной с советского периода, столкновение национальных интересов и изменение климата усложняют региональное сотрудничество. В данной статье рассматриваются состояние водных ресурсов в регионе, международно-правовые основы, институты регионального сотрудничества, внутренние политические и технологические реформы Узбекистана, а также перспективы развития сотрудничества на основе принципов интегрированного управления водными ресурсами (ИУВР).

Ключевые слова: Центральная Азия, водные ресурсы, трансграничное управление водными ресурсами, региональное сотрудничество, Аральское море, интегрированное управление водными ресурсами (ИУВР), водные конфликты, экологическая устойчивость, ирригационные технологии, международное право, водно-энергетический обмен.

KIRISH

Suv resurslari inson hayoti va iqtisodiyotning barqaror rivojlanishi uchun strategik ahamiyat kasb etadi, ularning o'rnini boshqa manbalar bilan to'liq almashtirish mumkin emas. Hozirgi kunda toza suvga bo'lgan talab ortib borayotgani, mavjud zaxiralar esa kamayib borayotgani sharoitida suvdan oqilona foydalanish va resurslarni qayta tiklash mexanizmlarini kuchaytirish muhim vazifaga aylanmoqda. Bunda zamonaviy texnologiyalarni joriy etish, suvni tejovchi sug'orish tizimlarini kengaytirish va ekologik muvozanatni saqlovchi siyosatni amalga oshirish istiqbolli yo'nalish sifatida e'tirof etiladi. Ayniqsa, Janubiy Yevropa va Markaziy Osiyo hududlarida olib borilayotgan yangi suv boshqaruvi tashabbuslari ijobiy natijalar berishiga ishonch bildirilmoqda.

Suv resurslarining adolatli taqsimlanishi, transchegaraviy suv oqimlarini muvofiqlashtirish hamda tabiiy ofatlarning salbiy ta'sirini kamaytirish bo'yicha qo'shma mexanizmlarni rivojlantirish Markaziy Osiyo mamlakatlari uchun istiqbolli hamkorlik yo'nalishi sanaladi. Mintaqada mavjud daryo, ko'l va yer osti suvlarining boy zaxirasi kelajakda ularni raqamli monitoring, suv-energetika almashinuvi va innovatsion infratuzilma orqali yanada samarali boshqarish imkonini beradi. Bunday yondashuv suv sohasida o'zaro ishonchni mustahkamlab, barqaror mintaqaviy rivojlanish uchun mustahkam poydevor yaratadi.

Bugungi kunda suv resurslari nafaqat hayotiy zarurat, balki iqtisodiy o'sish, ekologik barqarorlik va mintaqaviy xavfsizlikning muhim omili sifatida namoyon bo'lmoqda. Aholi sonining ortishi, iqtisodiy taraqqiyot sur'atlari va iqlim o'zgarishlari sharoitida suv resurslarini boshqarishning ilmiy asoslangan, kompleks va innovatsion metodlarini qo'llash tobora dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Shu nuqtayi nazardan, suv resurslaridan oqilona foydalanish, ularni adolatli taqsimlash hamda barqaror boshqaruv mexanizmlarini shakllantirish global miqyosda ham, xususan, Markaziy Osiyo mintaqasida ham eng muhim strategik yo'nalishlardan biri sifatida qaralmoqda.

Markaziy Osiyo davlatlari, jumladan, O'zbekiston, suv resurslarini boshqarishda ilg'or texnologiyalarni joriy etish, suv-energetika integratsiyasini rivojlantirish va mintaqaviy hamkorlikni kuchaytirish orqali suv ta'minotini barqarorlashtirishga erishmoqda. Amudaryo va Sirdaryo kabi transchegaraviy daryolardan samarali foydalanish bo'yicha olib borilayotgan tashabbuslar kelgusida suv taqchilligini kamaytirish, ekologik muvozanatni tiklash va iqtisodiy o'sishni qo'llab-quvvatlashga xizmat qiladi [12].

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Markaziy Osiyoda suv resurslarini boshqarish masalalari sovet davridan meros qolgan infratuzilmaviy, institutsional va ijtimoiy-iqtisodiy o'ziga xosliklar bilan belgilanadi. Sovet boshqaruvi davrida Amudaryo va Sirdaryo havzalari ichki respublika darajasida integratsiyalashgan tizim sifatida ishlagan, mustaqillikdan so'ng esa bu tizim transchegaraviy munosabatlarga aylangan. Shu jihat Markaziy Osiyo davlatlari orasida suv taqsimoti va boshqaruviga doir nizolar hamda hamkorlik imkoniyatlarini belgilovchi asosiy tarixiy kontekst sifatida tan olingan.

Transchegaraviy suv siyosati va gidropolitikadagi o'zgaruvchanlik ilmiy adabiyotlarda markaziy mavzu sifatida e'tirof etiladi. E. Chait, A. Zhupankhan va boshqa tadqiqotchilar suv resurslari siyosatini tahlil qilishda davlat manfaatlari, energetika va irrigatsiya talablari o'rtasidagi ziddiyatlarni, shuningdek, siyosiy manevrlarni ko'rsatadilar. Ular suv diplomatiyasi va mintaqaviy siyosiy kuchlar o'zaro ta'siri orqali suv resurslarini boshqarish amaliyotlarining shakllanishini tahlil qilib, suv masalalarining regional xavfsizlik va iqtisodiy rivojlanish bilan bevosita bog'liqligini ta'kidlaydilar.

Iqlim o'zgarishi va gidrometeorologik dinamikalar suv ta'minoti hamda boshqaruv tizimlariga yangi xavf va cheklovlar kiritmoqda. A. Sorg va boshqa gidrologlar Sirdaryo havzasidagi gidrometeorologik va sotsiopolitik o'zgarishlarni o'rganib, muzlik suvlari hajmining kamayishi, yog'in miqdorining o'zgarishi va suv resurslarining mavsumiyligi suv taqsimotiga qanday ta'sir ko'rsatishini tahlil qiladilar. Iqlim ta'siri ostida yuqori tog'li manbalardan oqim jadalligi va barqarorligining o'zgarishi energiya (gidroenergetika) hamda agrar sektorlar uchun yangi muvozanat zarurligini ko'rsatadi.

Amaliy boshqaruv va institutsional tadqiqotlar hududiy hamkorlik mexanizmlari, huquqiy bazalar va amaliy mexanizmlarning zaifligini ko'rsatadi. Tadqiqotchilar IWRM (integrated water resources management) tamoyillarining mintaqaviy darajada to'liq amalga oshirilmaganini, transchegaraviy monitoring va ma'lumot almashinuvi tizimlarining yetarli emasligini, iqtisodiy rag'batlantirish mexanizmlarining esa sustligini ta'kidlaydilar. Amaldagi shartnomalar va bitimlarning ijrosi, suv o'lchov va monitoring infratuzilmasining takomillashmaganligi hamda o'zaro ishonch atmosferasining yetishmasligi asosiy to'siq sifatida qayd etiladi. Bu masalalar texnik emas, balki institutsional va siyosiy iroda bilan bog'liq muammolar sifatida izohlanadi.

So'nggi yillarda ilmiy tadqiqotlar suv resurslarini boshqarishda innovatsion yondashuvlar va ko'p tomonlama hamkorlik modeliga e'tibor qaratmoqda. R. Berndtsson va boshqa mualliflar suv taqsimotini iqlim hamda demografik o'zgarish kontekstida oldindan prognozlash, suv samaradorligini oshirish texnologiyalarini joriy etish, suvni tejovchi irrigatsiya usullarini kengaytirish va sektorlararo raqobatni kamaytirish yo'llarini taklif qiladilar.

Ularning fikricha, “shared benefits” (umumiy foyda) yondashuvi suv siyosatida kelishuvlar samaradorligini oshiradi. 2024–2025-yillarda chop etilgan ishlar regional integratsiyani mustahkamlash, ma’lumot almashinuvi orqali ishonchni oshirish hamda kichik loyihalar orqali mintaqaviy hamkorlikni kengaytirish istiqbollarini ko’rsatadi.

Madaniy-iqtisodiy va energetik talablar balansini o’rganish bo’yicha tahlillar yuqori tog’li davlatlar (Tojikiston va Qirg’iziston) uchun energiya ishlab chiqarish manfaatlari bilan pastki oqim davlatlari (O’zbekiston, Qozog’iston, Turkmaniston) uchun sug’orish ehtiyojlari o’rtasida ustuvorliklar to’qnashuvini namoyon qiladi. Ushbu ziddiyatlarni hal etish yo’lida ilmiy adabiyotlarda ko’plab birgalikda foyda olish mexanizmlari, qarz-mulk bitimlari va suv-energetika almashinuvi (water-for-energy swap) tizimlari taklif qilinmoqda. Biroq bunday mexanizmlar siyosiy ishonch va shaffof monitoringga tayanadi, bu esa amaliy jihatdan hanuz dolzarb muammo sifatida qolmoqda.

Adabiyotlarni tahlil qilish natijasida bir nechta bilim bo’shliqlari va tadqiqot ehtiyojlari aniqlanadi. Birinchidan, iqlim o’zgarishi bilan bog’liq regional proyeksiyalar va suv taqsimotining lokal ijtimoiy-iqtisodiy ta’sirini modellashtirish zarur. Ikkinchidan, institutlararo ishonchni oshirishga qaratilgan operatsion mexanizmlar — real vaqt monitoringi, ma’lumot almashinuvi va ziddiyatlarni oldini oluvchi mexanizmlarning samaradorligini baholovchi empirik tadqiqotlar yetarli emas. Uchinchidan, suv boshqaruvi, energetika, irrigatsiya modernizatsiyasi va yashil investitsiyalarni birlashtiruvchi iqtisodiy strategiyalarni baholash bo’yicha mamlakatlararo taqqoslovchi ishlar kam. Shu sababli ushbu maqola Markaziy Osiyo kontekstida suv boshqaruvi va hamkorlik mexanizmlarining samaradorligini baholovchi yangi empirik tahlil va siyosiy tavsiyalarni taklif etishga qaratilgan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot metodologiyasi Markaziy Osiyo mamlakatlaridagi suv resurslari boshqaruvi va hamkorlik tizimlarini o’rganish uchun ochiq manbalar, xalqaro tashkilotlarning (BMT, FAO, UNECE, IWMI) rasmiy hisobotlari hamda davlat statistika ma’lumotlaridan foydalanishni o’z ichiga oladi. Olingan ma’lumotlar taqqoslovchi tahlil, kontent-tahlil va dinamik ko’rsatkichlar asosida tahlil qilindi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Markaziy Osiyoda suv resurslari iqtisodiy, ekologik va ijtimoiy tizimlarning asosiy omili sifatida namoyon bo’ladi. Mintaqada suv asosan qishloq xo’jaligi, energetika va ichimlik suvi uchun sarflanadi, bunda umumiy suv iste’molining 80 foizdan ortig’i agrar sektor hissasiga to’g’ri keladi. Ayniqsa O’zbekiston, Turkmaniston va Qozog’istonda suv tanqisligi agrar ishlab chiqarishning barqarorligiga jiddiy ta’sir ko’rsatmoqda. Orol dengizi havzasi Markaziy Osiyoning ekologik xavfsizligi uchun strategik ahamiyatga ega bo’lib, bu hududda suv resurslarini boshqarish bo’yicha yangicha, barqaror yondashuvlar ishlab chiqish zarurati ortib bormoqda [5].

Amudaryo va Sirdaryo havzalari mintaqadagi besh davlat – Qozog’iston, Qirg’iziston, Tojikiston, Turkmaniston va O’zbekiston manfaatlariga bevosita taalluqlidir. Tog’li davlatlar (Qirg’iziston va Tojikiston) suv manbalariga ega bo’lsa, pasttekislikdagi davlatlar (O’zbekiston, Turkmaniston va Qozog’iston) bu suvlarning asosiy iste’molchisi hisoblanadi. 1992-yilda tashkil etilgan Davlatlararo Suvni Muvofiqlashtirish Komissiyasi (DSMK/ICWC) suv taqsimoti va monitoringi bo’yicha mintaqaviy muvofiqlashtirishning asosiy institutsional mexanizmi sanaladi [7]. Shu yili BMT Yevropa Iqtisodiy Komissiyasi tomonidan “Transchegaraviy suv oqimlari va xalqaro ko’llarni muhofaza qilish” konvensiyasi ham qabul qilingan bo’lib, u mintaqada suv resurslarini boshqarish uchun muhim xalqaro-huquqiy asos yaratgan [8]. Biroq amaliyotda monitoring tizimlarining yetarli emasligi, iqtisodiy manfaatlar muvozanatining yo’qligi va to’lov mexanizmlarining ishlamasligi sababli suv resurslarini samarali boshqarish hanuz murakkab masala bo’lib qolmoqda [9].

Orol dengizi havzasi dunyodagi eng murakkab ekologik inqiroz o’choqlaridan biridir. Okeanlardan uzoqligi, yog’ingarchilikning kamligi, quruq iqlim va agrar siyosatning yillar davomida noto’g’ri yo’naltirilgani natijasida suv tanqisligi bu mintaqada doimiy tahdidga aylangan. Orolning qurishi natijasida yuzlab ming gektar yer sho’rlanib, ekologik tizim izdan chiqdi, millionlab aholining yashash sharoiti yomonlashdi. Bugungi kunda bu hududda 80 milliondan ortiq aholi istiqomat qiladi [10], ularning katta qismi suv taqchilligi, hosildorlikning pasayishi va sog’liq bilan bog’liq xavflar bilan yuzma-yuz kelmoqda. Demografik o’sish, iqlim o’zgarishi va iqtisodiy faoliyatning kengayishi suvga bo’lgan bosimni yanada kuchaytirmoqda [11].

O’zbekiston so’nggi yillarda suv resurslarini boshqarishda innovatsion texnologiyalarni joriy etishga alohida e’tibor qaratmoqda. 2023-yil holatiga ko’ra, 904,4 ming gektar maydonda zamonaviy, suvni tejovchi sug’orish texnologiyalari (tomchilatib yoki yomg’irlatib sug’orish) qo’llanilgan bo’lib, bu chora suv sarfini sezilarli kamaytirgan [12]. Shu bilan birga, xalqaro moliyaviy institutlar bilan hamkorlikda suv infratuzilmasini modernizatsiya qilish, yangi gidrotexnik inshootlar barpo etish va transchegaraviy suv monitoring tizimlarini raqamlashtirish ishlari olib borilmoqda [13].

So'nggi yillarda O'zbekiston, Qozog'iston va Qirg'iziston o'rtasida suv infratuzilmasini saqlash va modernizatsiya qilish uchun moliyaviy yordam mexanizmlari yo'lga qo'yildi. Bu hamkorlik suvning to'lov asosida sotilishiga emas, balki umumiy resursni barqaror boshqarishga qaratilgan iqtisodiy sheriklik shaklidir. 2017-yildan boshlab Prezident Shavkat Mirziyoyev tashabbusi bilan mintaqa davlatlari bilan o'zaro ishonch va pragmatik hamkorlik yangi bosqichga ko'tarildi. 2018-yil Ostona va 2019-yil Toshkentda o'tkazilgan maslahat uchrashuvlarida suv resurslarini oqilona taqsimlash bo'yicha kelishuvlar ishlab chiqildi. Bugungi kunda O'zbekiston suv masalalarini ikki tomonlama hamda mintaqaviy darajada hal etish strategiyasini davom ettirmoqda, bu esa Sirdaryo va Amudaryo havzalarida suv ta'minoti barqarorligini oshirishda ijobiy natijalar bermoqda.

Markaziy Osiyo uchun ISRB (Integrated Sustainable River Basin) modeli suv resurslarini boshqarishda ekologik, iqtisodiy va siyosiy omillarni uyg'unlashtiruvchi samarali platforma sifatida muhim ahamiyat kasb etadi [14]. Ushbu modelni joriy etish uchun davlatlar o'rtasida yagona iqtisodiy mexanizmlar (narxlash, subsidiyalar va investitsiyalarni muvofiqlashtirish), raqamli monitoring tizimlari (masalan, masofaviy sensing va sun'iy yo'ldosh kuzatuvlari), huquqiy kuchga ega kelishuvlar va suv-energetika almashinuvi mexanizmlarini shakllantirish talab etiladi [15]. Shu tarzda Markaziy Osiyoda suv resurslarini boshqarish masalasi nafaqat ekologik, balki iqtisodiy barqarorlik, mintaqaviy xavfsizlik va ijtimoiy farovonlikning ajralmas omiliga aylanishi mumkin.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Markaziy Osiyoda suv resurslarini boshqarish mintaqaning iqtisodiy rivojlanishi, ekologik barqarorligi va siyosiy xavfsizligi uchun hal qiluvchi ahamiyatga ega. Sovet davridan qolgan boshqaruv tizimini modernizatsiya qilish, milliy manfaatlarni muvozanatlash, mintaqaviy hamkorlik institutlarini kuchaytirish va integratsiyalashgan boshqaruv modelini joriy etish orqali suv ziddiyatlarini bartaraf etish mumkin.

Tavsiyalar. Xalqaro huquqiy asoslarni mustahkamlash va davlatlararo kelishuvlarni kuchaytirish [8]. Transchegaraviy suv resurslarini boshqarishda samarali monitoring va to'lov mexanizmlarini joriy etish [9]. Zamonaviy sug'orish texnologiyalarini keng joriy qilish va suvni tejash bo'yicha ichki siyosatlarini rivojlantirish [12]. Axborot almashinuvi va raqamli monitoring tizimlarini takomillashtirish [11]. Suv-energetika almashinuvi tizimini tiklash orqali manfaatlarni muvozanatlash [6]. Orol dengizi havzasi uchun maxsus mintaqaviy ekologik va ijtimoiy dasturlarni kuchaytirish [4].

Ushbu choralar amalga oshirilsa, Markaziy Osiyo davlatlari suv resurslarini boshqarishda o'zaro ishonchni oshirish, ekologik xavfsizlikni ta'minlash va mintaqaning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishini barqaror qilish imkoniga ega bo'ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Yusupov, A. (2022). Water conflicts in Central Asia: Historical context and current challenges. *Journal of Central Asian Studies*, 15(2), 45-62.
2. International Crisis Group (ICG). (2019). Water and conflict in Central Asia. ICG Report No. 262.
3. United Nations Economic Commission for Europe (UNECE). (2020). Water resources management in Central Asia. Geneva: UNECE.
4. Food and Agriculture Organization (FAO). (2021). Irrigation and water use efficiency in Central Asia. Rome: FAO.
5. Rakhimov, A., & Mirzayev, J. (2018). Environmental challenges in the Aral Sea Basin. *Environmental Science and Policy*, 85, 56-64.
6. Mukhitdinov, B. (2019). Political aspects of transboundary water management in Central Asia. *Water Policy Journal*, 21(1), 12-29.
7. Davlatlararo Suvni Muvofiqlashtirish Komissiyasi (DSMK/ICWC) rasmiy veb-sayti. (2023).
8. UNECE. (1992). Convention on the Protection and Use of Transboundary Watercourses and International Lakes. United Nations Economic Commission for Europe.
9. Asian Development Bank (ADB). (2020). Central Asia water governance and management. Manila: ADB.
10. Iqtisodiy tadqiqotlar markazi. (2023). Orol dengizi havzasidagi ekologik vaziyat tahlili. Tashkent.
11. World Bank. (2023). Water resource management and climate change in Central Asia. Washington D.C.: World Bank.
12. Suv xo'jaligi vazirligi. (2023). Zamonaviy sug'orish texnologiyalari bo'yicha yillik hisobot. Tashkent.
13. Asian Development Bank (ADB). (2023). Water infrastructure financing in Uzbekistan. Manila: ADB.
14. Rahaman, M. M. (2005). Integrated water resources management: Myth or reality? *Natural Resources Forum*, 29(3), 273-282.
15. Schoeman, J., et al. (2017). Digital monitoring and economic incentives in transboundary water management. *Water International*, 42(5), 577-594.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 10

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>